การจัดองค์การคอมพิวเตอร์

w4.6 ภาษาแอสเซมบลี (2/3)

31110321 Computer Organization
สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์

ทรงฤทธิ์ กิติศรีวรพันธุ์

songrit@npu.ac.th

สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์
มหาวิทยาลัยนครพนม

Revised 2020-08-16

Lecture plan

- 4.1 ภาษาเครื่อง
- 4.2 ส่วนประกอบพื้นฐาน
- 4.3 ระบบแฮกค์คอมพิวเตอร์และภาษาเครื่อง
- 4.4 ภาษาเครื่องแฮกค์
- 4.5 อินพุท / เอาท์พุท
- **4.6 การเขียนโปรแกรมสำหรับเครื่องแฮกค์ (2/3)**
- 4.7 ภาพรวมโปรเจ็คสัปดาห์4

Hack programming

- รีจีสเตอร์ และ หน่วยความจำ
- **Branching**
- Variables
- Iteration
- Pointers
- Input/output

Branching

- เงื่อนไขในการทำงานต่อไป
- ในแอสเซมบลี มีคำสั่งเดียวคือ goto
- s

example:

```
// Program: Signum.asm
// Computes: if R0>0
//              R1=1
//           else
//              R1=0
// Usage: put a value in RAM[0],
//        run and inspect RAM[1].

0
1          // D = RAM[0]

2
3

4
5
6
7

8
9

10
11
```

Branching

example:

```
// Program: Signum.asm
// Computes: if R0>0
//              R1=1
//           else
//              R1=0
// Usage: put a value in RAM[0],
//        run and inspect RAM[1].

   @R0
   D=M     // D = RAM[0]

   @8
   D;JGT   // If R0>0 goto 8

   @R1
   M=0     // RAM[1]=0
   @10
   0;JMP   // goto end

   @R1
   M=1     // R1=1

   @10
   0;JMP
```

cryptic code

"Instead of imagining that our main task as programmers is to instruct a computer what to do, let us concentrate rather on explaining to human beings what we want a computer to do."

– Donald Knuth

แทนที่จะคำนึงว่าคอมพิวเตอร์ทำงานอย่างไร ให้คำนึงถึงการอธิบายความต้องการที่เราต้องการให้คอมพิวเตอร์เป็นเพื่อให้คนทั่วไปเข้าใจ

Branching

example:

```
// Program: Signum.asm
// Computes: if R0>0
//              R1=1
//           else
//              R1=0
// Usage: put a value in RAM[0],
//        run and inspect RAM[1].

   @R0
   D=M     // D = RAM[0]

   @POSITIVE
   D;JGT   // If R0>0 goto 8

   @R1
   M=0     // RAM[1]=0
   @10
   0;JMP   // goto end

(POSITIVE)
   @R1
   M=1     // R1=1

(END)
   @END
   0;JMP
```

referring to a label

declaring a label

- แทนการเรียกตำแหน่งหน่วยความจำ
- ใช้ชื่อ แทนตำแหน่งหน่วยความจำ
  - @ชื่อ
  - (ชื่อ)

Branching

example:

```
// Program: Signum.asm
// Computes: if R0>0
//              R1=1
//           else
//              R1=0
// Usage: put a value in RAM[0],
//        run and inspect RAM[1].

   @R0
   D=M     // D = RAM[0]

   @POSITIVE
   D;JGT   // If R0>0 goto 8

   @R1
   M=0     // RAM[1]=0
   @10
   0;JMP   // goto end

(POSITIVE)
   @R1
   M=1     // R1=1

(END)
   @END
   0;JMP
```

referring to a label

declaring a label

resolving labels

s:

- การกำหนด Label ไม่ได้สร้างคำสั่งใดๆ
- การอ้างถึง Label แต่ละครั้งจะมีการสร้างจุดคำสั่งซ้ำ

Memory

0	@0
1	D=M
2	@8 // @POSITIVE
3	D;JGT
4	@1
5	M=0
6	@10 // @END
7	0;JMP
8	@1
9	M=1
10	@10 // @END
11	0;JMP
12	
13	
14	
15	
	⋮
32767	

example:

```
   // Program: Signum.asm
   // Computes: if R0>0
   //               R1=1
   //           else
   //               R1=0
   // Usage: put a value in RAM[0],
   //        run and inspect RAM[1].

0     @R0
1     D=M     // D = RAM[0]

2     @POSITIVE
3     D;JGT   // If R0>0 goto 8

4     @R1
5     M=0     // RAM[1]=0
6     @10
7     0;JMP   // goto end

   (POSITIVE)
8     @R1
9     M=1     // R1=1

   (END)
10    @END
11    0;JMP
```

referring to a label

declaring a label

resolving labels

Memory

0	@0
1	D=M
2	@8 // @POSITIVE
3	D;JGT
4	@1
5	M=0
6	@10 // @END
7	0;JMP
8	@1
9	M=1
10	@10 // @END
11	0;JMP
12	
13	
14	
15	
	⋮
32767	

Implications:

- Instruction numbers no longer needed in symbolic programming
- The symbolic code becomes *relocatable*.

Variables

```
// Program: Flip.asm
// flips the values of
// RAM[0] and RAM[1]

// temp = R1
// R1 = R0
// R0 = temp
```

Variable usage example:

```
// Program: Flip.asm
// flips the values of
// RAM[0] and RAM[1]

// temp = R1
// R1 = R0
// R0 = temp

   @R1
   D=M
   @temp
   M=D     // temp = R1

   @R0
   D=M
   @R1
   M=D     // R1 = R0

   @temp
   D=M
   @R0
   M=D     // R0 = temp

(END)
   @END
   0;JMP
```

symbol used for the first time

symbol used again

resolving symbols

Symbol resolution rules:

- A reference to a symbol that has no corresponding label declaration is treated as a reference to a variable
- If the reference @*symbol* occurs in the program for first time, *symbol* is allocated to address 16 onward (say *n*), and the generated code is @*n*
- All subsequencet @*symbol* commands are translated into @*n*

In other words: variables are allocated to `RAM[16]` onward.

Memory

0	@1
1	D=M
2	@16 // @temp
3	M=D
4	@0
5	D=M
6	@1
7	M=D
8	@16 // @temp
9	D=M
10	@0
11	M=D
12	@12
13	0;JMP
14	
15	
	⋮
32767	

Variable usage example:

```
// Program: Flip.asm
// flips the values of
// RAM[0] and RAM[1]

// temp = R1
// R1 = R0
// R0 = temp

   @R1
   D=M
   @temp
   M=D     // temp = R1

   @R0
   D=M
   @R1
   M=D     // R1 = R0

   @temp
   D=M
   @R0
   M=D     // R0 = temp

(END)
   @END
   0;JMP
```

resolving symbols

Memory

0	@1
1	D=M
2	@16 // @temp
3	M=D
4	@0
5	D=M
6	@1
7	M=D
8	@16 // @temp
9	D=M
10	@0
11	M=D
12	@12
13	0;JMP
14	
15	
	⋮
32767	

Implications:

symbolic code is easy to read and debug

pseudo code

```
// Computes RAM[1] = 1+2+ ... +RAM[0]

   n = R0
   i = 1
   sum = 0

LOOP:
   if i > n goto STOP
   sum = sum + i
   i = i + 1
   goto LOOP

STOP:
   R1 = sum
```

pseudo code

```
// Computes RAM[1] = 1+2+ ... +RAM[0]

   n = R0
   i = 1
   sum = 0

   ...
```

assembly code

```
// Program: Sum1toN.asm
// Computes RAM[1] = 1+2+ ... +n
// Usage: put a number (n) in RAM[0]

   @R0
   D=M
   @n
   M=D    // n = R0

   @i
   M=1    // i = 1

   @sum
   M=0    // sum = 0
   ...
```

Memory

0	@0
1	D=M
2	@16 // @n
3	M=D
4	@17 // @i
5	M=1
6	@18 // @sum
7	M=0
8	...
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
	⋮
32767	

Variables are allocated to consecutive RAM locations from address 16 onward

pseudo code

```
// Computes RAM[1] = 1+2+ ... +RAM[0]

   n = R0
   i = 1
   sum = 0

   ...
```

pseudo code

```
// Computes RAM[1] = 1+2+ ... +RAM[0]

   n = R0
   i = 1
   sum = 0

LOOP:
   if i > n goto STOP
   sum = sum + i
   i = i + 1
   goto LOOP

STOP:
   R1 = sum
```

assembly program

```
// Computes RAM[1] = 1+2+ ... +n
// Usage: put a number (n) in RAM[0]
   @R0
   D=M
   @n
   M=D    // n = R0
   @i
   M=1    // i = 1
   @sum
   M=0    // sum = 0
(LOOP)
   @i
   D=M
   @n
   D=D-M
   @STOP
   D;JGT  // if i > n goto STOP
   @sum
   D=M
   @i
   D=D+M
   @sum
   M=D    // sum = sum + i
   @i
   M=M+1  // i = i + 1
   @LOOP
   0;JMP
(STOP)
   @sum
   D=M
   @R1
   M=D    // RAM[1] = sum
(END)
   @END
   0;JMP
```

assembly program

```
// Computes RAM[1] = 1+2+ ... +n
// Usage: put a number (n) in RAM[0]
   @R0
   D=M
   @n
   M=D    // n = R0
   @i
   M=1    // i = 1
   @sum
   M=0    // sum = 0
(LOOP)
   @i
   D=M
   @n
   D=D-M
   @STOP
   D;JGT  // if i > n goto STOP
   @sum
   D=M
   @i
   D=D+M
   @sum
   M=D    // sum = sum + i
   @i
   M=M+1  // i = i + 1
   @LOOP
   0;JMP
(STOP)
   @sum
   D=M
   @R1
   M=D    // RAM[1] = sum
(END)
   @END
   0;JMP
```

iterations

	0	1	2	3	...
RAM[0]:	3				
n:	3				
i:	1	2	3	4	...
sum:	0	1	3	6	...

assembly program

```
// Computes RAM[1] = 1+2+ ... +n
// Usage: put a number (n) in RAM[0]
   @R0
   D=M
   @n
   M=D   // n = R0
   @i
   M=1   // i = 1
   @sum
   M=0   // sum = 0
(LOOP)
   @i
   D=M
   @n
   D=D-M
   @STOP
   D;JGT  // if i > n goto STOP
   @sum
   D=M
   @i
   D=D+M
   @sum
   M=D    // sum = sum + i
   @i
   M=M+1  // i = i + 1
   @LOOP
   0;JMP
(STOP)
   @sum
   D=M
   @R1
   M=D    // RAM[1] = sum
(END)
   @END
   0;JMP
```

Best practice:

- **Design** the program using pseudo code
- **Write** the program in assembly language
- **Test** the program (on paper) using a variable-value trace table

Lecture plan

- 4.1 ภาษาเครื่อง
- 4.2 ส่วนประกอบพื้นฐาน
- 4.3 ระบบแฮกค์คอมพิวเตอร์และภาษาเครื่อง
- 4.4 ภาษาเครื่องแฮกค์
- 4.5 อินพุท / เอาท์พุท
- **4.6 การเขียนโปรแกรมสำหรับเครื่องแฮกค์ (2/3)**
- 4.7 ภาพรวมโปรเจ็ค